

КАРАР

№16

КАРАР

22 декабрь 2025 ел

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Иске Юраш авыл жирлегенә Советының 29.11.2019 ел, №172 карарына үзгәрешләр кертү турында «2019-2035 елларга» Иске Юраш авыл жирлегенә "муниципаль берәмлегенә территориясендә транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын раслау турында"

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 елгы 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 28.07.2004 елгы 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының «Иске Юраш авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегенә Уставы, Алабуга муниципаль районының Иске Юраш авыл жирлегенә Советы нигезендә

Карар кылдым:

1. Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының Иске Юраш авыл жирлегенә Советының 29.11.2019 ел, №172 карарына кертергә. » 2019-2035 елларга "Иске Юраш авыл жирлегенә" муниципаль берәмлегенә территориясендә транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын раслау турында " түбәндәгеләр:

1.1. 2019-2035 елларга Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының Иске Юраш авыл жирлегендә транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын кушымтада бирелә торган яңа редакциядә 1 нче кушымта нигезендә расларга.

2. Алабуга муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына (Э.И. Садыкова) 2019-2035 елларга Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының Иске Юраш авыл жирлегендә транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы чараларын ағымдагы финанслау исәбенә башкару өчен бюджет ассигнованиеләрен карауны тәкъдим итәргә.

3..Әлегә карар рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.

4. Әлегә карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Рәис

Р. Г. Юнусов

Расланган
Совет карары белән
Иске Юраш авылы
ТР АСР җирлекләре
№ 16 “22” декабрь 2025 ел

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АЛАБУГА МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫНЫҢ "ИСКЕ ЮРАШ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ" МУНИЦИПАЛЬ
БЕРӘМЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕНДӘ ТРАНСПОРТ
ИНФРАСТРУКТУРАСЫН КОМПЛЕКСЛЫ ҮСТЕРҮ ПРОГРАММАСЫ**

Паспорт

муниципаль берәмлек территориясендә транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программалары – Иске Юраш авыл жирлегенә

Исем Программалар	2019 – 2035 елларга Иске Юраш авыл жирлегенә муниципаль берәмлегенә территориясендә транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы
Эшләү өчен нигез Программалар	- РФ Шәһәр төзелеш кодексы 2004 елның 29 декабрендәге 190-ФЗ номерлы; -2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»; - «Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлегенә турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында»2007 елның 8 ноябрендәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон; - «Транспорт куркынычсызлыгы турында»09.02.2007 № 16-ФЗ Федераль закон; - «жирлекләрнең, шәһәр округларының транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау турында»Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2015 елның 25 декабрендәге 1440 номерлы карары; –Муниципаль берәмлекнең генераль планы-Иске Юраш авыл жирлегенә.
Программаның Заказчысы	Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының Иске Юраш авыл жирлегенә башкарма комитеты, 423619, Алабуга районы, Иске Юраш авылы, Мәктәп ур., 33 й.
Программаны Эшләүче	Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының Иске Юраш авыл жирлегенә башкарма комитеты, 423619, Алабуга районы, Иске Юраш авылы, Мәктәп ур., 33 й.
Программаның максатлары һәм бурычлары	Программаның максаты-Иске Юраш авыл жирлегенә заманча һәм нәтижелә транспорт инфраструктурасын үстерү, муниципаль берәмлек халкы өчен транспорт комплексында хәрәкәт иминлеген, күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатын күтәрү.
Транспорт инфраструктурасын үстерүнең максатчан күрсәткечләре (Индикаторлары)	Күрсәтелгән максатларга ирешү өчен төп бурычларны хәл итәргә кирәк: - гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын үстерү һәм камилләштерү чараларын оештыру; - юл хәрәкәте шартларын яхшырту чараларын оештыру; - юл хәрәкәте иминлеген арттыру чараларын оештыру; - жәяүлеләр инфраструктурасын үстерү. - гомуми файдаланудагы юлларның озынлыгы, км; - гомуми файдаланудагы реконструкцияләнгән автомобиль

	юлларының озынлыгы; - УДС тыгызлыгы, км/км². - төзелгән тротуарларның озынлыгы, км; - норматив таләпләрне канәгәтләндерә торган тукталыш пунктлары өлеше.
Программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары	Программаны гамәлгә ашыру вакыты: 2019 - 2035 еллар. Программаны гамәлгә ашыру этапларга бүлекләргә күздә тотмый.
Транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча планлаштырылган чараларның (инвестиция проектларының) (чаралар төркемнәренен, ярдәмче программаларның, инвестиция проектларының) эреләндерелгән тасвирламасы	Өлеге программада тасвирланган чаралар транспорт чараларыннан, жәяүлеләрдән файдаланучыларның уңайлылыгын һәм куркынычсызлыгын арттыруга, Иске Юраш авыл жирлегенен социаль-иқътисадый хәлен яхшыртуга юнәлдерелгән.
Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганақлары	2019-2035 елларда программа чараларын гамәлгә ашыру өчен кирәкле финанс чараларының гомуми күләме 52.658, 3 мең сум тәшкит итәчәк, шулардан жирле бюджет акчалары-505,8 мең сум, Татарстан Республикасы бюджеты-52.152, 5 мең сум, шул исәптән еллар буенча: 2019 елда-2.477, 5 мең сум.; 2020 елда-42 330,0 мең сум.; 2021 елда – 2 430,8 мең сум.; 2022 елда – 2 430,0 мең сум.; 2023 елда – 2 630,0 мең сум.; 2024 елда– 30,0 мең сум.; 2025 елда– 30,0 мең сум.; 2026 елда– 30,0 мең сум.; 2027 елда– 30,0 мең сум.; 2028 елда-30,0 мең сум; 2029-2035 елларда-210,0 мең сум. Программаны финанслау өчен акчалар күләме фаразланган характерда була һәм жирле үзидарәнең вәкиллеке органы тарафыннан ел саен төзәтмәләргә кертелергә тиеш.

Муниципаль берәмлекнең транспорт инфраструктурасының гамәлдәге торышына

Характеристика

1.1.Россия Федерациясе субъектының Россия Федерациясе пространство оешмасы структурасындагы торышын анализлау, жирлекнең Россия Федерациясе субъектының пространство оешмасы структурасындагы торышын анализлау

Татарстан Республикасы Россия Федерациясе субъекты булып тора, Россиянең Европа өлеше үзәгендә, Көнчыгыш Европа тигезлегендә, ике елга-Идел һәм Кама елгалары кушылган урында урнашкан. Территориаль яктан Идел бие федераль округы составына керә, икътисадый яктан Идел бие икътисади районына карый. Республиканың башкаласы-Казан шәһәре.

Татарстан Республикасы Киров, Ульяновск, Самара һәм Оренбург өлкәләре, Башкортостан Республикасы, Марий Эл Республикасы, Удмурт Республикасы һәм Чуваш Республикасы белән чиктәш. Тикшерелә торган субъектның мәйданы 67 847 км², территориясе озынлыгы – төньяктан көньякка 290 км һәм көнбатыштан көнчыгышка 460 км.

Республиканың муниципаль төзелеше кысаларында, Татарстанның административ-территориаль берәмлекләре чикләрендә 956 муниципаль берәмлек төзелде:

2 шәһәр округы;

43 муниципаль район;

39 шәһәр жирлегә;

872 авыл жирлегә.

Алабуга районы Татарстан Республикасының төньяк-көнчыгышындагы административ-территориаль берәмлек һәм муниципаль берәмлек булып тора. Административ үзәк – Алабуга шәһәре Казан шәһәреннән 215 км ераклыкта урнашкан. Районның мәйданы - 1362,1 км². Төньякта һәм төньяк-көнчыгышта Алабуга районы Удмуртия Республикасы һәм Менделеевск муниципаль районы, көнчыгышта һәм көньяк-көнчыгышта Тукай муниципаль районы, Чаллы шәһәр округы, көньякта Тукай һәм Түбән Кама районнары, көнбатышта Татарстан Республикасының Мамадыш районы белән чиктәш. Алабуга районы Чаллы агломерациясе составына керә.

Алабуга районы составына бер шәһәр жирлегә (Алабуга шәһәре) һәм 15 авыл жирлегә керә.:

Әлмәт авыл жирлегә;

Бехтерев авыл жирлегә;

Олы кач авыл жирлегә;

Олы Шүрнәк авыл жирлегә;

Костенеевка авыл жирлегә;

Лекарево авыл жирлегә;

Морт авыл жирлегә;

Мурзиха авыл жирлегә;

Поспеловка авыл жирлегә;

Иске Күлек авыл жирлегә;

Иске Юраш авыл жирлегә;

Танай авыл жирлегә;

Татар Дөм-Дөме авыл жирлегә;

Яковлево авыл жирлегә.

Иске Юраш авыл жирлегә-Россия Федерациясе Татарстан Республикасының Алабуга районындагы муниципаль берәмлек. Административ үзәге-Иске Юраш авылы. Иске Юраш авыл жирлегә Әлмәт, Морт, Иске Күлек авыл жирлекләре һәм Удмуртия Республикасы белән чиктәш. Авыл жирлегә статусы һәм чикләре «Алабуга муниципаль районы "муниципаль берәмлегенә һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләренә территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында" 2005 елның 31 гыйнварындагы 22-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән. Авыл жирлегә составы: Иске Юраш, нарат Юраш.

Жирлек Татарстан Республикасының төньяк-көнчыгышында, Алабуга муниципаль районының төньяк-көнбатыш өлешендә урнашкан. Иске Юраш авыл жирлегенә төньякта Удмурт Республикасы, көнчыгышта һәм көньякта Әлмәт авыл жирлегенә, көньяк-көнбатышта Морт авыл жирлегенә, көнбатышта Алабуга муниципаль районының Иске Күклек авыл жирлекләренә белән чиктәш.

Иске Юраш авыл жирлегенә гомуми мәйданы 4583,6 га тәшкил итә, шул исәптән Иске Юраш авылы – 214,9 га, нарат Юраш авылы – 43,1 га (картографик материалга ярашлы).

Жирлектә балалар бакчасы, гомуми белем бирү мәктәбе, фельдшер-акушерлык пункты, авыл мәдәният йорты, китапханә, элемтә бүлгә, Саклык Банкы бүлекчәсе, «Яңа Юраш «агрофирмасы»АЖ авыл хужалыгы предприятиесе бар.

1.2.Жирлектә социаль-иқтисади характеристикасы, транспорт өлкәсендәге эшчәнлектә дә кертә, жирлек территориясендә шәһәр төзелешә эшчәнлегенә характеристика, транспорт ихтыяжын бәяләү

Иқтисади үсеш күрсәткелләренә берсе-халык саны. Халык санының үзгәрүе муниципаль берәмлектә яшәү дәрәжәсенә, территориянә яшәү, эшчәнлектә алып бару өчен кызыклы булуының индикаторы булып тора.

2024 елның 1 гыйнварына статистика буенча. е. Иске Юраш авыл жирлегенә муниципаль берәмлегенә халык саны 490 кеше яки Алабуга районы халкының 0,51% насчит тәшкил иткән.

Жирлектә яшәүчеләренә күп өлешә (94,2 %) Иске Юраш авылында яши. Нарат Юраш авылында халыкның 5,8% ы яши.

Карала торган муниципаль берәмлектә Генераль планы нигезендә, районның 15 авыл жирлегенә арасында Иске Юраш районы халык саны буенча 5 нче урында, халыкта Балалар өлешә буенча район авыл жирлекләренә арасында унынчы урында (15,3 %), пенсия яшендәге затларның чагыштырма авырлыгы буенча жиденчә урында (25,0 %) һәм эшкә сәләтлә халык өлешә буенча алтынчы урында (59,6 %). Демографик йөкләнеш дәрәжәсә буенча (677) Иске Юраш авыл жирлегенә районда унынчы урында тора.

Муниципаль берәмлектә халкының соңгы 8 елдагы динамикасы графикта күрсәтелгән (1 нче рәсем).

Ел	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Халык саны	610	597	588	570	542	519	498	509	490	489

1 нче рәсем-Иске Юраш авыл жирлегендә халык саны динамикасы

Соңгы 6 елда муниципаль берәмлектә халык санының тотрыклы кимүе күзәтелә, ул елына уртача 2-4% тәшкил итә.

Демографик възгыятьне тулырак бәяләү өчен халык санының яшь структурасын бәяләү мөһим. 1 нче таблицада Иске Юраш авыл жирлегенә халкының яшь структурасы буенча 2011 ел күрсәткелләренә күрсәтелгән.

1 нче Таблица-01.01.2025 елга Иске Юраш авыл жирлегенә халкының яшь структурасы.

Күрсәткелләре	Иске Юраш авылы	Сосновий Юраш авылы	Иске Юраш авыл жирлегенә буенча барысы
Халык саны, Барлыгы	467	22	489
Сабыллык:	68	1	69
1 яшькә кадәр	2	1	3
1-6лет	17	-	17
7-15 яшь	32	-	32

16-17 яшь	17	-	17
Хезмәткә сәләтле яшътәге	249	8	257
Хезмәткә яраклы яшътән өлкәнрәк	145	7	152
Халыкның гомуми үсеше	-12	-	-12
туу	5	-	5
Үллү	8	0	8
Механик	-3	-	-3
Килү	6	0	6
Китү	18	0	18

Демографик потенциал табигый үсеш, миграцион үсеш, халык тыгызлыгы һәм демографик йөкләнеш кебек күрсәткечләр нигезендә билгеләнә. Иске Юраш авыл жирлегенә миграция үсеше буенча иң югары балл, демографик йөкләнеш буенча югары балл һәм табигый үсеш һәм халык тыгызлыгы буенча уртача балл бирелде; нәтижәдә ул югары демографик потенциаллы жирлекләр төркеменә кертелде.

Иске Юраш авыл жирлегенә икътисадый системасына агросәнәгать комплексы һәм инфраструктура тармагы керә. Авыл жирлегендә житештерүнең нигезен авыл хужалыгы тәшкил итә. Иске Юраш авыл жирлегендә «Яңа Юраш «агрофирмасы " АО эшли.

Авыл жирлеге инфраструктурасы предприятиеләрендә социаль хезмәт күрсәтү учреждениеләре һәм административ-идарә оешмалары бар.

2025 ел башына жирлектә эшләрүче предприятиеләр һәм учреждениеләр исемлеге, аларда эшләрүчеләрнең санын күрсәтеп, 2 нче таблицада бирелгән.

2 нче Таблица-2025 ел башына Иске Юраш авыл жирлеге предприятиеләре һәм учреждениеләре

Исем	Эшләрүчеләр саны	Эшләрүчеләр саны (барлык МПТНЫҢ % ы)
Иске Юраш авылы		
Житештерү предприятиеләре		
Сәнәгать житештерүе		
Авыл хужалыгы		
"Яңа Юраш" агрофирмасы " АО	54	
Барлыгы	54	64,0
Инфраструктура предприятиеләре		
Мәгариф һәм тәрбия учреждениеләре		
ДОУ	4	
Гомуми белем бирү мәктәбе	22	
Барлыгы	26	23,2
Сәламәтлек саклау объектлары		
Иске Юраш ФАП	2	
Барлыгы	2	1,0
Мәдәният һәм сәнәгать учреждениеләре		
Иске Юраш Мәдәният йорты	3	

Иске Юраш авыл китапханәсе	1	
Барлығы	4	3,9
Сәүдә предприятиеләре		
«Ләйсән " ООО	3	
»Азалия " ООО	2	
Барлығы	5	3,5
Элемтә		
Почта	2	
Барлығы	2	1,0
Административ-эшлекле учреждениеләр		
Иске Юраш авыл жирлегә башкарма комитеты	2	
Полиция		
1	1	
Барлығы	3	3,4
Иске Юраш авылы буенча барысы	227	100

«Алабуга муниципаль районының Иске Юраш авыл жирлегенң социаль-икътисади үсеш дәрәжәсе характеристикасы» муниципаль берәмлеге Паспорты мәғлүматлары буенча, 2011 елның 1 гыйнварына Иске Юраш авыл жирлегә территориясендә күпләп һәм ваклап сату өлкәсендә 2 кече предприятие теркәлгән. Шулай ук жирлек территориясендә 27 шәхси эшмәкәр теркәлгән.

Распределение численности работников по видам экономической деятельности представлено на диаграмме (рисунок 2)

2 нче рәсем-икътисади эшчәнлек төрләре буенча хезмәткәрләр санын бүлү

Шулай итеп, Иске Юраш авыл жирлегендә житештерү өлкәсендә эшләүчеләр өлеше эшләүчеләрнең гомуми саныннан 64% тәшкил итә, хезмәт күрсәтү өлкәсендә – 32% һәм эшлекле учреждениеләрдә – 4%.

1.3 транспорт төрләрә буенча транспорт инфраструктурасының эшләве характеристикасы һәм эш күрсәткечләре

Иске Юраш авыл жирлегендә транспорт системасын үстерү жирлектә яшәүчеләрнең тормыш сыйфатын яхшырту өчен кирәкле шарт булып тора.

Автомобиль юллары чөлтәренәң булуы һәм торышы икътисадый пространствоың территорияль бөтенлеген һәм бердәмлеген билгели. Юллар һәм жирле әһәмияттәге инфраструктураың торышы жәмгыятьнең социаль-икътисадый ихтыяжларына туры килмәү проблемасын бәяләп бетермәү икътисадый кыенлыкларның һәм тискәре социаль процессларның бер сәбәбе булып тора.

Жирлекнең транспорт инфраструктурасын шәһәр яны, тышкы транспорт линияләре, корылмалары һәм корылмалары тәшкит итә. Жирлекнең транспорт инфраструктурасының төп структур элементлары булып урамнар һәм юллар чөлтәре, шулай ук аңа бәйле пассажир транспорты чөлтәре тора.

Иске Юраш авыл жирлегенәң башка регионнар белән тышкы транспорт-икътисадый элементләре автомобиль (индивидуаль һәм ижтимагый) транспорт төре белән гамәлгә ашырыла.

Су, тимер юл һәм һава транспорты кулланылмый.

1.4 жирлек юллары чөлтәренә Характеристика, юл хәрәкәте параметрлары (транспорт чаралары агымнарының тизлегә, тыгызлыгы, составы һәм хәрәкәт интенсивлыгы, юлларның хәрәкәт белән тулылану коэффициенты һәм юл хәрәкәте торышын, автомобиль транспортынан әйләнә-тирә мохиткә экологик йөкләнешне һәм икътисадый югалтуларны тасвирлый торган башка күрсәткечләре), юлларны карап тоту сыйфатын бәяләү

Иске Юраш авыл жирлегенәң транспорт системасын үстерү муниципаль берәмлек халкының тормыш сыйфатын яхшыртуың кирәкле шарты булып тора.

Автомобиль юллары чөлтәренәң булуы һәм торышы икътисадый пространствоың территорияль бөтенлеген һәм бердәмлеген билгели. Юллар һәм жирле әһәмияттәге инфраструктураың торышы жәмгыятьнең социаль-икътисадый ихтыяжларына туры килмәү проблемасын бәяләп бетермәү икътисадый кыенлыкларның һәм тискәре социаль процессларның бер сәбәбе булып тора.

Иске Юраш авыл жирлегенәң транспорт инфраструктурасы автомобиль юлларынан тора. Алар жирлек территориясен күрше территорияләр белән, жирлекнең торак пунктларын район үзәгә белән бәйлиләр, жирлекнең барлык торак пунктларының тормыш эшчәнлеген тәмин итәләр, күп очракта жирлекнең үсеш мөмкинлекләрен билгелиләр, алар буенча автомобильләрдә йөк һәм пассажирлар ташу гамәлгә ашырыла. Жирлекнең тотрыклы икътисадый үсешенә ирешү, жирле житештерүчеләрнең конкурентлык сәләтен арттыру һәм халыкның тормыш сыйфатын яхшырту бурычларын хәл итү күбесенчә автомобиль юллары чөлтәренәң үсеш дәрәжәсенә бәйле.

Иске Юраш авыл жирлегенәң Алабуга муниципаль районының башка жирлекләре белән транспорт элементәсе хәзерге вакытта төбәк автомобиль юллары аша гамәлгә ашырыла.

«Морты-Сосновый Юраш» төбәк әһәмиятендәге автомобиль юлы Иске Юраш авыл жирлеген көньяктан төньякка кисеп үтә.

Иске Юраш авыл жирлегә территориясә буенча уза торган гомуми файдаланудагы жирле әһәмияткә ия автомобиль юлларының озынлыгы 7,29 км тәшкит итә,

шулай ук 4,828 км – региональ эһемияттәге юллар. 2010 елның 1 гыйнварына Алабуга муниципаль районы составындагы Иске Юраш авыл жирлегә территориясендә автомобиль юллары исемлегә «Главтатдортранс» ДУ күрсәткечләре буенча 3 нче таблицада бирелгән.

3 нче Таблица – Иске Юраш жирлегенең гомуми файдаланудагы автомобиль юллары Исемлегә

Юллар атамасы	Озынлыгы, км	Эһемият
Морт-Сосновый Юраш	4,828	Төбәк
Барлығы	4,828	

Юл хәрәкәте параметрларының төп характеристикалары булып транспорт чаралары агымнарының тизлегә, тыгызлыгы, составы һәм хәрәкәт интенсивлыгы кыйммәтләре, юлларның хәрәкәт белән йөкләнеш коэффициенты һәм башка күрсәткечләр тора.

Иске Юраш авыл жирлегенең төп терәк челтәрәндәге транспорт агымнары тизлегә тулаем алганда юл хәрәкәте иминлеген тәмин итә торган зурлыкларга туры килә

Юл хәрәкәтендә катнашучылар ягыннан экологик йөкләнеш түбәндәге шартлар аркасында түбән дип бәяләнә:

- хәрәкәт интенсивлыгының һәм УДС йөкләнешенең югары булмавы;
- гомуми агымда йөк транспорты чараларының аз өлеше;
- тоткарлыклы хәлләр булмау.

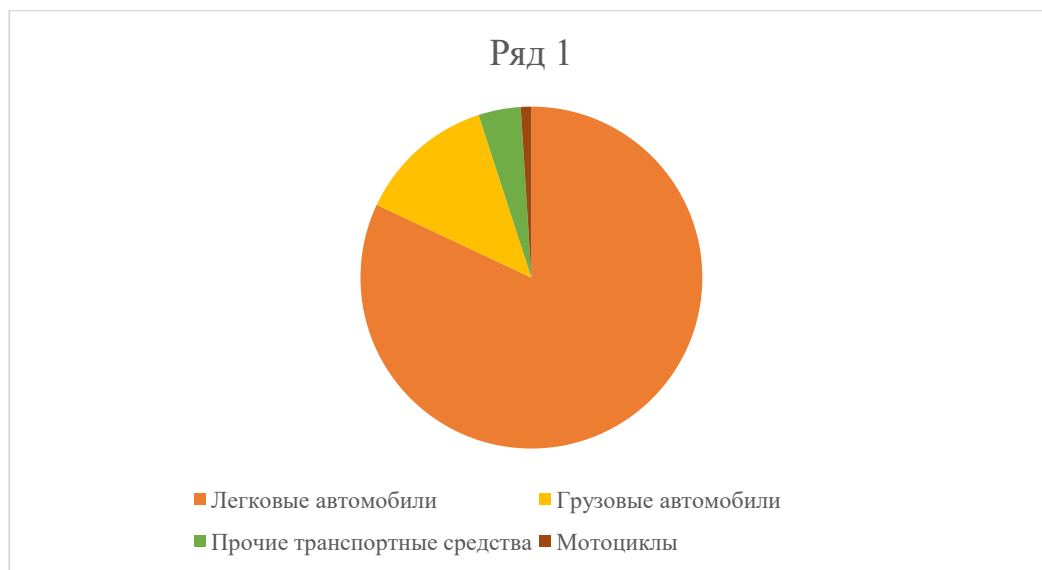
Муниципаль берәмлекнең урам-юл челтәрәндәге житешсезлекләргә жирлекнең урам-юл челтәрәнең бер өлешендә каты өслекнең булмавы һәм жәяүлеләр хәрәкәтен тәртипкә китерү өчен кирәкле тротуарларның булмавы керә, шуның нәтижәсендә торак пункт урамнарында жәяүлеләр катнашында юл-транспорт һәлакәте килеп чыгу ихтималы зур.

1.5 жирлектә транспорт чаралары паркы составына һәм автомобильләшү дәрәжәсенә Анализ, парковкалар (парковка урыннары) белән тәмин ителеш

Транспорт чараларын кую һәм туктату урыннарын урнаштыру параметрлары буенча алынган мәгълүматны анализлау машина кую урыннарына ихтыяжның канәгатьләнү дәрәжәсен һәм юл челтәрәне алар тудыра торган йөкләнешне бәяләргә мөмкинлек бирәчәк.

Иске Юраш авыл жирлегә муниципаль берәмлегә территориясендә автотранспортны саклау жәлеп итү объектлары кишәрлекләре чикләрендә һәм жирлектә яшәүчеләрнең йорт яны кишәрлекләрендә гамәлгә ашырыла.

Иске Юраш авыл жирлегә муниципаль берәмлегә территориясендә транспорт чараларының актив паркына Сан һәм сыйфат ягыннан анализ ясау өчен Россия Федерациясе Федераль салым хезмәтенең (РФ Федераль салым хезмәте) хисапларыннан алынган мәгълүматлар файдаланылды. Иске Юраш авыл жирлегә буенча транспорт саны 2016 елга 306 транспорт чарасы тәшкил иткән. Шәһәр территориясендә теркәлгән транспорт чараларының күпчелеген жиңел автомобильләр тәшкил итә, Транспорт төрләре буенча тулырак мәгълүмат диаграммада бирелгән (3 нче рәсем).

3 нче рәсем-Иске Юраш с. п. транспорт төрләре буенча мәгълүмат.

Алынган мәгълүматларга караганда, Иске Юраш авыл җирлегендә 1000 кешегә 394 җиңел автомобиль туры килә.

1.6 пассажирлар агымын анализлауны да кертеп, гомуми файдаланудагы транспорт чаралары эшенә Характеристика

Пассажир транспорты халыкка хезмәт күрсәтү өлкәсендә мөһим элемент булып тора, аннан башка җәмгыятьнең нормаль эшләве мөмкин түгел. Ул халыкның производство, көнкүреш, мәдәни максатлар тудырган күчеп йөрү ихтыяжларын канәгатьләндерергә тиеш.

Җирлек территориясендә гомуми файдаланудагы төп транспорт булып автобус тора. Җәмәгать транспорты маршрутлары үз хәрәкәтен Алабуга шәһәренең автовокзалынан башлый, пассажирларны утырту һәм төшерү бары тик билгеләнгән тукталыш пунктларында гына башкарыла

Пассажирлар йөртү Алабуга муниципаль районының даими рәвештә пассажирлар йөртү муниципаль маршрутларының расланган реестры нигезендә гамәлгә ашырыла.

Гомумән алганда, гомуми файдаланудагы шәһәр пассажир транспорты системасы куелган бурычларны үти. Проблемалар арасында уңайлылык һәм экологик яктан уңайлылык күрсәткечләре югары булмаган искергән хәрәкәтчән составны куллануны билгеләп үтәргә кирәк. Тукталыш объектларының шактый өлеше гамәлдәге нормативлар нигезендә җитәрлек күләмдә төзелмәгән

Иске Юраш авыл җирлеге территориясендә 101 нче шәһәр яны муниципаль маршруты буенча маршрут буенча ташулар гамәлгә ашырыла «Алабуга-Иске Юраш».

1.7 жәяүлеләр һәм велосипедта йөрү шартларына Характеристика

Жәяүлеләр хәрәкәте корреспонденцияләрнең иң өстенлекле төре булып тора, чөнки ул транспорт инфраструктурасына иң аз таләпләр куя, әйләнә-тирә мохитне пычратуга һәм шау-шуга бәйле тискәре нәтижеләр тудырмый, шулай ук халыкның сәламәтлек дәрәжәсен күтәрүгә ярдәм итә. Әмма гражданнар уңайлы һәм имин хәрәкәт итү өчен, юл хәрәкәтен оештыруның

тиешле техник чараларын кулланып, урам-юл челтэрен жаяузелер өчен кирекле элементлер белэн тээмин итерге кирек.

Иске Юраш муниципаль берәмлеге урамнарының һәм юлларының күп өлеше тротуарлар һәм жаяузелер юллары белэн тээмин ителмәгән. Жирлекнең урам-юл челтэрен заманча жаяузелер инфраструктурасы белэн төзекләндерү кайбер бурычларны хәл итерге мөмкинлек бирәчәк:

- жаяузелер хәрәкәтенң куркынычсызлыгын һәм уңайлылыгын арттырырга;
- жирлек торак пунктларына жаяу барып житү мөмкинлеген тээмин итерге;
- жирлектә яшәүчеләрнең жаяу хезмәт миграциясе, ягъни хезмәт куелган урыннарга кадәр күченү сыйфатын яхшыртырга;
- жирлек перифериясенең Үзәк районы белән жаяузелер элементсен тээмин итерге;
- мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектларына жаяу барып житү мөмкинлеген тээмин итерге;
- жирлекнең торак пунктлары эчендә жаяузелер элементсен арттырырга;
- туризмны рекреацияләү һәм үстерү максатларында мәдәни мирас статусына ия тарихи-ландшафт комплексларын жаяу маршрутлар белән тээмин итерге.

Иске Юраш муниципаль берәмлегенең урам-юл челтэре тышкы яктырту белән жиһазландырылмаган.

Велосипедта йөрү жаяу йөрүдәге кебек үк өстенлекләргә ия, өстәвенә корреспонденцияларне ерак араларга алып барырга мөмкинлек бирә. Жирлек территориясендә велосипедта йөрү өчен махсус юллар каралмаган. Велосипедчылар хәрәкәте юл хәрәкәте кагыйдәләре таләпләренә туры китереп гомуми файдаланудагы юлларда башкарыла.

1.8 йөк транспорт чаралары хәрәкәтенә Характеристика, коммуналь һәм юл хезмәтләре транспорт чаралары эшен бәяләү, әлеге транспорт чаралары өчен инфраструктураның торышы

Муниципаль берәмлектә йөк транспортының төп хәрәкәт маршрутлары региональ әһәмияттәге «Морты-Сосновый Юраш»автомобиль юлы буйлап уза.

Жирлек территориясендә йөк ташуларны төп тарту урыны булып авыл хужалыгы предприятиесе «Яңа Юраш»агрофирмасы " АО.

Йөк транспорты йөкләрне житештерү урыныннан куллану урынына күчерү өчен төп транспорт төре булып тора. Торак пунктларда йөк транспортының төп хәрәкәт маршрутлары поселок юллары, шулай ук үзәк урамнар буйлап уза, шулай итеп һаваның пычрану дәрәжәсен киметү, авыл жирлегенең юл-транспорт челтэренә йөкләнешне киметү һәм аварияләр дәрәжәсен киметү өчен шартлар тудырыла. Авыл жирлеге территориясендә йөк ташучы транспорт оешмалары юк.

1.9 юл хәрәкәте иминлеге дәрәжәсенә Анализ

Юл-транспорт һәлакәте турындагы белешмәләрне һәрьяклап анализлау юл хәрәкәте иминлеген оештыру һәм тээмин итү эшенең иң мөһим өлешләреннән берсе булып тора.

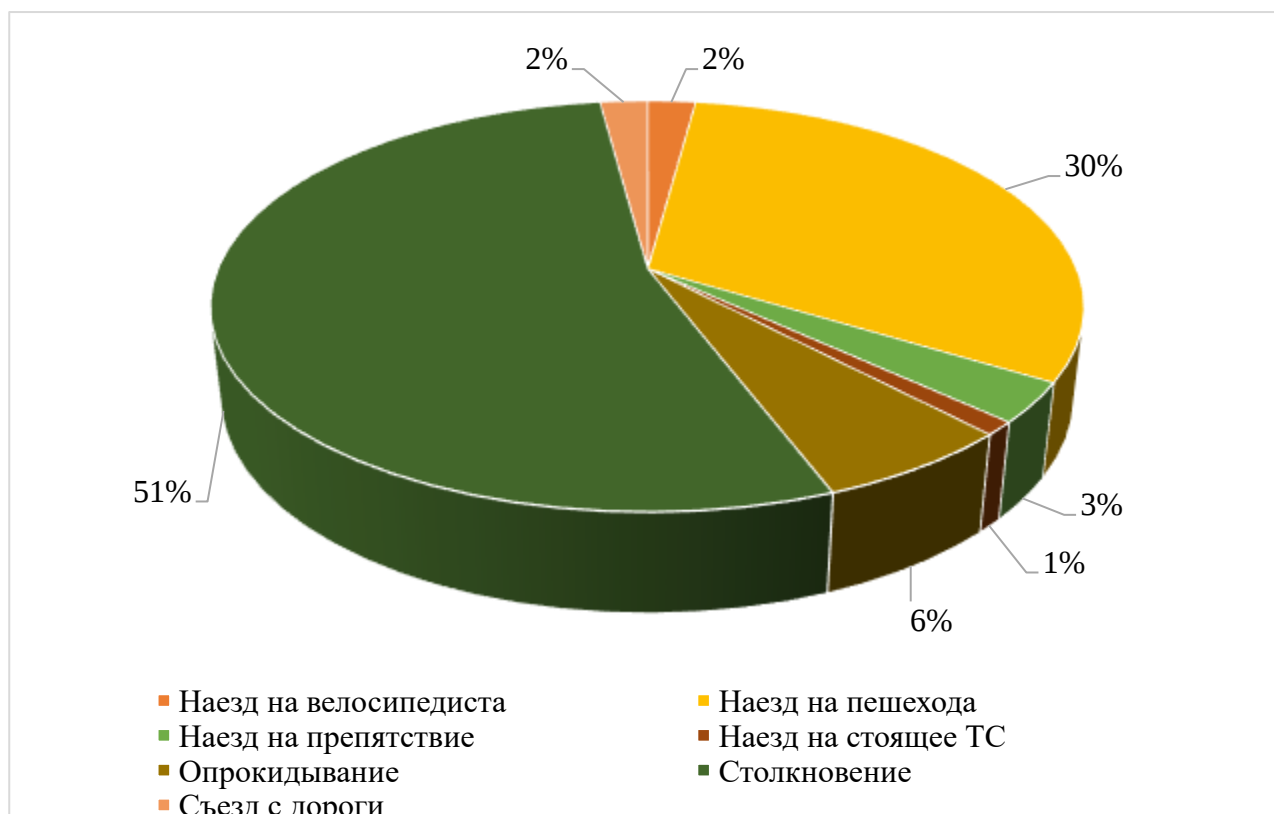
Бүгенге көндә автомобиль юлларында аварияләр проблемасы транспорт чаралары паркының артуы, юл-транспорт инфраструктурасының юл хәрәкәтендә катнашучылар ихтыяжларына туры килмәве һәм машина йөртүчеләрнең дә, жаяузеләрнең дә дисциплинасы бик түбән булу сәбәпле аеруча кискенләшә бара.

Хәзерге вакытта торак пунктларның юлларында һәм урамнарында, шулай ук региональ һәм федераль әһәмияттәге трассаларда юл хәрәкәте иминлеген тээмин итү, юл-транспорт

һәләкәтләрен кисәтү һәм алардан килгән зыяннарның авырлығын киметү транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерүнең актуаль бурычларынан берсе булып тора.

Аварияләр статистикасын анализлау өчен башлангыч мәғлүматлар сыйфатында РФ Юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү буенча Баш идарәсенең (ЮХИДИ) рәсми аварияләр статистикасы мәғлүматлары, РФ Эчке эшләр министрлығы тарафыннан бирелгән ачык мәғлүматлар файдаланылды.

2017 елда Алабуга районында 140 юл-транспорт һәләкәте теркәлгән. Юл-транспорт һәләкәте мәғлүматлары нәтижәсендә 12 кеше һәләк булган, 188 кеше яраланган. 2017 елда социаль куркыныч 100 мең кешегә 14 һәләк булучыны тәшкил иткән. Нәтижәләрнең авырлығы, юл-транспорт һәләкәтендә һәләк булучыларның гомуми саныннан (һәләк булучылар һәм яралылар) өлөшө буларак исәпләнә, 2017 елда 6% тәшкил иткән. Юл-транспорт һәләкәтенә 2017 ел төрләре буенча бүленеш 4 нче рәсемдә күрсәтелгән.

4 нче рәсем – 2017 елга юл-транспорт һәләкәтен төрләр буенча бүлү

Шулай итеп, 2017 елда Алабуга районы юлларында аварияләр шактый түбән дәрәжәдә булган дигән нәтижә ясарга була.

Автомобиль юлларында аварияләр проблемасы аеруча зур юл-транспорт инфраструктурасының туры килмәвә сәбәплә кискенлек жәмгыятьнең һәм дәүләтнең Куркынычсыз юл хәрәкәтенә ихтыяжларына, тәмин итү системасы эшчәнлегенең житәрлек дәрәжәдә нәтижәле булмавы юл хәрәкәте иминлегенә һәм катнашучыларның бик түбән дисциплинасы юл хәрәкәте.

Күләмнәр кимегәндә транспорт чаралары паркын арттыру автомобиль юлларын төзү, реконструкцияләү һәм ремонтлау, житәрлек түгел автомобиль юлларын карап тоту буенча финанслау начараярга китерде хәрәкәт шартлары.

Торак пунктлар урамнарында һәм жирлек автомобиль юлларында юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү, юл - транспорт һәләкәтләрен (юл-транспорт һәләкәтләрен) кисәтү һәм алардан килгән зыяннарын авырлыгын киметү бүгенге көндә иң актуаль бурычларның берсе булып тора. Киләчәктә автомобиль юлларының торышы канәгатьләнәрлек булмау, жирлектә яшәүчеләрнең шәхси автотранспорты саны арту һәм юл хәрәкәтен оештыруның техник чаралары Камил булмау аркасында вәзгыять начарланарга мөмкин.

Юл-транспорт һәләкәтенең төп сәбәпләре

юл хәрәкәте иминлеген дөүләт инспекциясә мәғълүматлары

алар: хәрәкәт тизлегенәң конкрет юл шартларына туры килмәве, исерек килеш автомобиль белән идарә итү, тизлек режимын бозу, узып китү кагыйдәләрен бозу һәм жәяүлеләр белән юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозу.

Авариялелек һәм булу белән хәлнең начараю куркынычы белән бәйлә рәвештә

юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү проблемалары озак сроклы стратегияне эшләү һәм гамәлгә ашыру, барлык кызыксынган хезмәтләренәң һәм халыкның, жирле үзидарә органнарының тырышлыгын координацияләү таләп ителә. Барлыкка килгән проблеманың кискенлеген киметү максатында программ-максатчан методны куллану ирешергә мөмкинлек бирәчәк:

- юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү өлкәсендә жирле үзидарә органнары эшчәнлеген координацияләү;

-юл шартларында зыян күрүчеләр булган юл-транспорт һәләкәтләре санын киметү, шулай ук юл-транспорт һәләкәтләрендә һәләк булучылар санын киметү буенча чаралар комплексын гамәлгә ашыру, шул исәптән профилактик характердагы чараларны гамәлгә ашыру. Юл-транспорт һәләкәтләре белән бәйлә проблемаларны нәтижәле хәл итү һәм аның күрсәткечләрен киметүне тәмин итү өчен юл хәрәкәте иминлеген арттыру һәм аларның финанс ресурслары белән тәмин ителешен системалы рәвештә гамәлгә ашыруны дәвам итү зарур.

«Россия Федерациясендә стратегик планлаштыру турында» 28.06.2014 № 172-ФЗ Федераль законы муниципаль берәмлекләрдә юл хәрәкәте иминлеген тиешле дәрәжәдә тәмин итү бурычларын хәл итүнең программ-максатчан ысулын гамәлгә ашыру коралы буларак жирле үзидарә дәрәжәсендә максатчан муниципаль программаны билгели. Баян ителгәннәрне исәпкә алып, актуальлек һәм

махсус муниципаль программа кысаларында юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү өлкәсендә эшнә дәвам итүнең нигезле зарурлыгы.

1.10 транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә, халыкның иминлегенә һәм сәламәтлегенә тискәре йогынтысы дәрәжәсен бәяләү

Автомобиль транспорты һәм автотранспорт комплексы инфраструктурасы әйләнә-тирә мохитне пычратуның төп чыганаclarына керә.

Һава бассейнының автотранспорт чыгарылмалары белән пычрануының төп сәбәбе-автотранспортның саны арту, аның тузганлыгы һәм сыйфатсыз ягулык.

Эчке янулы двигатель газларында зарарлы матдәләр һәм кушылмалар, шул исәптән канцерогеннар да бар. Юл өслеген бозга каршы торучы нефть продуктлары, шиннарның тузган продуктлары, тормоз накладкалары, хлоридлар юл буе полосаларын һәм су объектларын пычраталар.

Эчке янулы двигательләр чыгаруының төп компоненты (тавыштан тыш) – углерод эчемәсе (угар газы) – кеше, хайваннар өчен куркыныч, концентрациясенә карап төрлө дәрәжәдә агулануга китерә. Автомобильләр һәм һавадагы пычраткыч матдәләр катнашмалары үзара тәәсир итешкәндә, агрессиврак яңа матдәләр барлыкка килергә мөмкин. Автомобиль юлларына

якын территорияләрдә су, туфрак һәм үсемлекләр күп кенә канцероген матдәләргә йөртә. Монда яшелчә, жиләк-жимеш үстерергә һәм терлекләргә үләннәр ашатырга ярамый.

Автотранспортның эйләнә – тирә мохитне пычратуга тискәре йогынтысын киметү эшендәге юнәлешләрнең берсе булып альтернатив ягулык-кысылган һәм сыекландырылган газны куллануны тагын да киңәйтү, юлларны төзекләндерү, двигательләрнең эшен контрольдә тоту тора.

Гигиена нормативларына туры килми торган һава пробаларының гомуми саныннан 50% тан артыгын автомагистральләрдә алынган пробалар тәшкил итә.

Район автомагистральләрендә стационар күзәтү постлары юк.

1.11 транспорт инфраструктурасын үстерү һәм урнаштыруның гамәлдәге шартларына һәм перспективаларына Характеристика жирлекләр

Алабуга муниципаль районының «Иске Юраш авыл жирлегенең транспорт инфраструктурасын үстерү» бүлеген эшләүнең төп максаты-халык ихтыяжлары нигезендә автомобиль юлларын үстерүгә, жирлек икътисадының нәтижәләгән һәм конкурентлык сәләтен арттыруга, юл чөлтәренә таләп ителгән техник торышын, үткәрү сәләтен, куркынычсызлыгын һәм тыгызлыгын тәмин итүгә юнәлдерелгән чаралар эшләү.

Алабуга муниципаль районының һәм Иске Юраш авыл жирлегенең транспорт-коммуникация инфраструктурасын үстерү буенча төп бурычлар:

1) Региональ әһәмиятле автомобиль юлларын үстерү

Региональ юллар Татарстан Республикасы милке булып тора һәм шуңа бәйле рәвештә төп чаралар аларны саклап калу, модернизацияләүгә һәм үстерүгә юнәлдерелгән.

Хәзерге вакытта «мәгариф», «сәламәтлек», «АПКны үстерү» һәм башка милли проектларны гамәлгә ашыру кысаларында торак пунктларны транспорт элементларга белән тәмин итү юл чөлтәрен үстерү өлкәсендә иң мөһим бурычларның берсе булып тора.

Югарыда санап үтелгән проектларны гамәлгә ашыру күбесенчә авыл жирлегә халкының урта һәм һөнәри белем алу һәм медицина ярдәме алу мөмкинлеген тәмин итүгә бәйле.

2) Жирле әһәмияткә автомобиль юлларын үстерү

Транспорт инфраструктурасын алга таба үстерү өчен гамәлдәге жирле әһәмияткә юлларны реконструкцияләү, торак пунктларга асфальт-бетон юллар салу зарур.

Иске Юраш авыл жирлегенең планлаштырыла торган транспорт каркасы региональ һәм жирле әһәмияткә автомобиль юлларынан төзелә.

Торак пунктларның урам-юл чөлтәрен үстерү гамәлләре

Яңа торак төзелеше мәйданчыкларында урамнар һәм юллар төзүгә һәм Алабуга муниципаль районының Иске Юраш авыл жирлегә составына керүче торак пунктларның гамәлдәге торак төзелеше территориясендә урамнарны һәм юлларны реконструкцияләүгә юнәлдерелгән.

1.12 транспорт инфраструктурасының эшләве һәм үсеше өчен кирәкле норматив-хокукий базаны бәяләү

Татарстан Республикасы Алабуга районы Иске Юраш авыл җирлеге муниципаль берәмлегенәң транспорт инфраструктурасы эшчәнлегенә һәм үсешенә:

- Россия Федерациясенең шәһәр төзешенә кодексы белән;

- «Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлегенә турында һәм Россия Федерациясендә аерым закон актларына үзгәрешләр кертеу хакында» 2007 елның 8 ноябрендәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон белән;

- «Юл хәрәкәтенә иминлегенә турында» 10.12.1995 елгы 196-ФЗ номерлы Федераль закон белән;

- РФ Хөкүмәтендә «юл хәрәкәтенә кагыйдәләренә турында» 23.10.1993 ел, № 1090 карары белән;

- Алабуга районы муниципаль берәмлегенә территориялә планлаштыру схемасы белән 21.12.2010 № 20-14/17538;

- Татарстан Республикасы Алабуга районы Иске Юраш муниципаль берәмлегенәң халык депутатлары Советының 12.08.2014 № 48 карары белән расланган генераль планы.

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының Иске Юраш авыл җирлеге муниципаль берәмлегенәң транспорт инфраструктурасы эшчәнлегенә һәм үсешенә өчен кирәкле норматив-хокукий база нигездә формалаштырылган.

1.13 транспорт инфраструктурасын финанслауны бәяләү

Татарстан Республикасы Алабуга районының Иске Юраш авыл җирлеге Советы тарафыннан «2026 елга һәм 2027-2028 елларга планлаштырылган чорга Иске Юраш авыл җирлеге бюджеты турында» карар расланды.

Карар кысаларында шәһәр округлары һәм җирлекләргә чикләрендә төзекләндерү кысаларында автомобиль юлларын һәм инженерлык корылмаларын төзү һәм карап тоту карала.

Финанслау чыганаclarы булып Иске Юраш авыл җирлеге бюджеты акчалары тора. Гамәлгә ашыру өчен еллар буенча финанслау каралган:

2019 елда-25,0 мең сум.
2020 елда-30,0 мең сум.
2021 елда-30,8 мең сум.
2022 елда-30,0 мең сум.
2023 елда-30,0 мең сум.
2024 елда-30,0 мең сум.
2025 елда-30,0 мең сум.
2026 елда-30,0 мең сум.
2027 елда-30,0 мең сум.
2028 елга-30,0 мең сум.

2. Муниципаль берәмлек территориясендә транспорт ихтыяжы фаразын, халыкның хәрәкәт итү күләмен һәм характерын үзгәртүгә эшләү

2.1 җирлекнең социаль-иқътисады һәм шәһәр төзешенә үсешенә фаразы

Торак төзешененәң хәзергә тенденцияләргә түбәндәгечә: торак фондының төп күләмә халыкның үз акчалары исәбенә кертелә (керемнәргә уртачадан югары булган гаиләләр), дәүләт финанславы нигездә максатчан программалар кысаларында гамәлгә ашырыла һәм шул ук вакытта акрынлап кими бара.

Авыл жирлегенен социаль-икътисадый һәм шәһәр төзелеше үсешенен агымдагы дәрәжәсе күрсәткечләрән анализлаганда түбәндәгеләр билгеләнә:

- жирлек торак пунктларына транспорт белән барып житү мөмкинлеге
- анда яшәүчеләрнең ихтыяжларын канәгатьләндерә;
- житештерү объектлары халык яши торган урынга якын урнаша, бу исә хатларның төп төрөн – хезмәт хатларын жиңеләйтә.

Иске Юраш авыл жирлегендә торак төзелешен үстерү территорияль резервлар хисабына карала.

2025 елның 1 гыйнварына Иске Юраш авыл жирлеге территориясендә 489 кеше яшәгән.

Татарстан Республикасы һәм Алабуга муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш стратегияләрендә мөмкин булган өч сценарий карала.

Базовый сценарий предполагает стабильное, планомерное развитие экономики, с темпами роста, благоприятными для района. Тулаем территорияль продуктның (ВТП) 2015 елдан 2030 елга кадәр үсешенен тупланган темпы уңайлы дөньякүләм икътисадый хәл фонында 1,7 тапкырга арту белән фаразлана. Житештерү-сәнәгать тибындагы «Алабуга» махсус икътисадый зонасын үстерү исәбенә предприятиеләр хезмәткәрләре саны 2015 елдан 2030 елга кадәр 15% ка артчак. Халык саны шулай ук тотрыклы үсә һәм 2030 елга 97,3 мең кешегә житәчәк. Халыкны торак белән тәмин итү уртача темплар белән үсә, һәм 2030 елга күрсәткеч 1 кешегә 30,12 м торак тәшкил итәчәк.

Район территориясенә туристлар агымы арта, еллык динамика 5 – 6% ка арта, районның бизнес өчен инвестицияләр жәлеп итүчәнлеге арта. Районның икътисадый үз-үзен тәмин итү дәрәжәсе 0,55 тән 0,81% ка кадәр үсеш белән фаразлана. Тулаем алганда, үсешнең база сценарие барлык куелган бурычларны һәм инвестиция проектларын гамәлгә ашыруны күздә тотта.

Оптимистик сценарий дөньякүләм икътисадый хәлнең яхшыру тенденцияләренә нигезләнә, Алабуга муниципаль районы икътисадының динамикалы үсеше белән характерлана.

Тулай территорияль продукт югарырак темплар белән үсә, 2030 елда тупланган үсеш темпы 2015 елга карата 1,9% тәшкил итәчәк. Сәнәгать, авыл хужалыгы актив үсә, торак төзелеше интенсив алып барыла. 2030 елга район халкы 100,4 мең кешегә житә. Халыкның тормыш сыйфаты яхшыра.

Системалы рәвештә спорт белән шөгыльләнүче халыкның дәрәжәсе елдан – ел 3-4% ка арта һәм 2030 елга 56% ка житә. Халыкның керемнәре 2030 елга 2,3 тапкырга артчак. Бюджет керемнәре арта, районның инфраструктурасы яңартыла, бу туризм үсешенә ярдәм итә. Туристлар агымы 2030 елга 3,4 тапкырга арта. «Алабуга» махсус икътисадый зонасы үсешен дәвам итә, предприятиеләр саны һәм хезмәткәрләр саны арта, кече һәм урта производстволар үсә. Тулаем эчке продуктта кече һәм урта бизнес өлеше 2030 елда 35 % ка житә, әмма икътисадның төп хәрәкәт итүче көче булып эшкәртү сәнәгатенең эре предприятиеләре кала.

Инерцион сценарий дөнья икътисадының тышкы факторларының сизелерлек йогынтысын күздә тотта, районның икътисадый үсеше темплары югары түгел. Тулай территорияль продукт үсә, ләкин шактый түбән темплар белән. Предприятиеләр кыенлыктар кичерүен дәвам итә. Чит ил чималы белән бәйлә кайбер производстволарның ябылуы ихтимал. Эчке тулаем продуктта кече һәм урта бизнес өлеше кими. Эшсезлек дәрәжәсе югары дәрәжәдә, һәм 2020 елдан гына кимү фаразлана. Районның үз-үзен тәмин итү дәрәжәсе түбән.

Муниципаль программаларны тулы күләмдә гамәлгә ашыру өчен бюджетның үз акчалары житми. Әмма туризм үсеше дәвам итә, туристлар агымы 2030 елга шәһәрнең инде барлыкка килгән тотрыклы бренды ярдәмендә 1,8 тапкырга артчак. Инвестиция кертмнәре күләме кими. Татарстан Республикасының гомуми күләмдә инвестицияләр өлеше якынча 5% дәрәжәсендә саклана, «Алабуга»СПТ МИЗ үсеше нәтижәсендә 2030 елга 5,7% ка кадәр арту күзәтелә.

Транспорт инфраструктурасын үстерү буенча стратегик һәм территорияль планлаштыру документларында, территорияне планлаштыру документларында каралган чараларга өстәмә буларак, әлеге КСОДД кысаларында гамәлгә ашырыла торган ОДД буенча төп чаралар карала.

2.2 жирлекнең транспорт ихтыяжы фаразы, жирлек территориясендә булган транспорт төрләре буенча халыкның күчеп йөрү күләме һәм характеры һәм йөк ташуы

Муниципаль берәмлектә чагыштырмача тотрыклы демографик һәм социаль-иқтисадый вазгыять хисап чорында муниципаль берәмлек территориясендә транспорт ихтыяжының, халыкның хәрәкәт итү күләменең һәм характерының шактый үзгәрүенә реаль алшартлар булмау турында нәтижә ясарга мөмкинлек бирә.

Жирлек территориясендә төп транспорт төре-Автомобиль транспорты, Автомобиль транспортында йөк ташу күләме тотрыклы характерда.

Транспорт ихтыяжының аз булуына бәйле рәвештә, автомобиль транспортының гамәлдәге инфраструктурасы хәл ителә торган бурычларны үти, ләкин уртача характеристикаларга ия (УДС төзекләндерү дәрәжәсенең һәм юл өслегенең түбән булуы; кайбер урамнарның йөрү өлешләренең кичләгә житәрлек булмавы; табигый киртәләр аша күпер корылмаларының житмәве һ.б.). Генераль планының проект чаралары гамәлгә ашырылган очракта (агросәнәгать комплексын, торак фондын, туристлык өлкәсен үстерү һ.б.) транспорт ихтыяжының артуы фаразлана, шул вакытта яңа объектларны үзара бәйли торган яңа юллар төзүгә ихтыяж туачак.

2.3 транспорт төрләре буенча транспорт инфраструктурасын үстерү фаразы

Иске Юраш авыл жирлегә транспорт инфраструктурасын анализлау нәтижәсендә түбәндәге проблемалар ачылды:

шәһәрнең урам-юл челтәрен төзекләндерү дәрәжәсе түбән: камилләштерелгән өслегә булмаган урамнарның һәм юлларның шактый өлеше, жәяүлеләр тротуарлары булмау, оештырылган су агымы булмау;

юл өслегенең канәгатьләнәрлек булмаган торышы: нык таушалу һәм ел саен юылу;

Халык санының фаразланган артуын исәпкә алып, гомуми файдаланудагы шәһәр пассажир транспортының хәрәкәтчән составын арттыру планлаштырылырга тиеш. Өметле торак төзелеше булган районнарда УДСНЫҢ яңа кишәрлекләрен файдалануга тапшырганнан соң, ГПТОП халкына хезмәт күрсәтү схемасын үзгәртүне күздә тотарга кирәк.

Транспорт системалары үсешенең заманча трендлары, шулай ук Алабуга муниципаль берәмлегә ихтыяжлары нигезендә жәяүлеләр һәм велосипед инфраструктурасының сизеләрлек үсешен фаразларга мөмкин. Бу юнәлештә үсеш жәяү һәм велосипед транспорты ярдәмендә башкарыла торган транспорт корреспонденцияләренең санын арттырырга мөмкинлек бирәчәк, бу транспорт инфраструктурасының тискәре йогынтысын киметергә мөмкинлек бирәчәк.

2.4 жирлекнең юл челтәрен үстерү фаразы

Тикшерелә торган территориянең транспорт инфраструктурасын үстерү максаты булып муниципаль берәмлекнең икътисадый активлыгын үстерү, транспорт хезмәтләре спектрын киңәйтү исәбенә халыкның тормыш сыйфатын яхшырту, транспорт-логистика инфраструктурасын камилләштерү өчен шартлар тудыру тора.

Иске Юраш авыл жирлегенең транспорт инфраструктурасын анализлау нәтижәсендә түбәндәге проблемалар ачыкланды::

муниципаль берәмлекнең урам-юл челтәрен төзекләндерүнең түбән дәрәжәсе:

- камилләштерелгән өслеге булмаган урамнарның һәм юлларның шактый өлеше, жәяүлеләр өчен тротуарлар булмау, өске су агымы оешкан булмау, яктырту булмау;

- юл өслегенең торышы канәгатьләнерлек түгел: нык тузу һәм ел саен юылу; автомобиль хәрәкәтен кыенлаштыра торган һәм урамның үткәрү сәләте кимүгә һәм юл-транспорт һәлакәтләре килеп чыгу куркынычына китерә торган кайбер урамнарның йөрү өлешләренең киңлегә житәрлек булмавы;

- чокырлар һәм инешләр аша автомобиль һәм жәяүлеләр күперләренең саны житәрлек түгел, бу исә урам-юл челтәренең нормаль эшләвен тәэмин итми.

Юл эшчәнлеген гамәлгә ашыруга бюджет акчаларына хроник кытлык шартларында, аларны юлларны ремонтлауга һәм карап тотуга нәтижәле тоту максатларында, Яңа, экономиялерәк материаллар һәм технологияләр эзләү һәм гамәлгә кертү бурычы саклана.

Юл тармагындагы бүгенге вазгыять автомобиль йөртүгә ихтыяжның артуы, автотранспорт чаралары санының артуы һәм шул ук вакытта юл челтәрен үстерүдә артта калуы, автомобиль юлларының озынлыгы һәм үткәрү сәләте акрын үсүе белән характерлана.

Үткәрелгән анализ нәтижәсендә, урам-юл челтәрен төзекләндерү дәрәжәсен күтәрү һәм автомобиль юлларын карап тоту буенча тиешле чаралар булмаганда, юл өслегенең нык тузуы һәм авыл жирлегә территориясендә хатлар сатуның уңайлылыгы һәм тизлегә кимүе фаразлана, дигән нәтижә ясарга мөмкин.

Торак төзелешен, туризм өлкәсен, агросәнәгать комплексын үстерү максатларында торак пункт территориясен муниципаль берәмлекнең Генераль планында каралган рәвештә арттыру жирлекнең урам-юл челтәрен үстерү зарурлыгына китерәчәк. Гамәлдәге юлларны реконструкцияләүне һәм яңаларын төзүне, күпер аша чыгу урыннарын реконструкцияләүне үз эченә алган гамәлдәге урам-юлны үзгәртеп кору таләп ителәчәк.

Жирлекнең юл челтәрен үстерү фаразы:

1) Региональ әһәмиятле автомобиль юлларын үстерү

Региональ юллар Татарстан Республикасы милке булып тора һәм шуңа бәйле рәвештә төп чаралар аларны саклап калуга, модернизацияләүгә һәм үстерүгә юнәлдерелгән.

2) Жирле әһәмияттәге автомобиль юлларын үстерү

Транспорт инфраструктурасын алга таба үстерү өчен гамәлдәге жирле әһәмияттәге юлларны реконструкцияләү, торак пунктларга асфальт-бетон юллар салу зарур.

Иске Юраш авыл жирлегенең планлаштырыла торган транспорт каркасы региональ һәм жирле әһәмияттәге автомобиль юлларынан төзелә.

2.5 автомобильләшү дәрәжәсе, юл хәрәкәте параметрлары фаразы

Алабуга районы торак пунктлары өчен автомобильләшү дәрәжәсе фаразы «Татарстан Республикасының шәһәр төзелешен проектлауның республика нормативлары»нда бар. Фараз

мәғлұматлары нигезендә 2025 елга кадәрге Озак вакытка Иске Юраш авыл җирлеге муниципаль берәмлеге халкының индивидуаль җиңел автомобильләр белән тәмин ителеше:

-2017 елда – 394 җиңел автомобиль;

-2025 елда – 547 җиңел автомобиль.

Юлда аварияләрне киметү чараларын билгеләгәндә, шулай ук юл чатында юл хәрәкәтен җайга салуны камилләштергәндә юл хәрәкәте параметрларын билгеләү аерылгысыз өлеш булып тора. Юл хәрәкәтенә төп параметрларына түбәндәгеләр керә: хәрәкәт интенсивлыгы, Яшел сигналга килү интенсивлыгы, транспорт агымы составын китерүнең динамик коэффициенты, туену агымы, автомобиль чиратларының билгеләнгән кимү интервалы, хәрәкәт полосасының йөкләнеш коэффициенты, циклда яшел сигнал өлеше, чиратның арту коэффициенты, автомобильләрдә һәм метрларда чиратның уртача озынлыгы.автомобиль тукталышларының чагыштырма саны, тукталышсыз үтөп йөрү коэффициенты.

Гамәлдәге вазгыятьне һәм социаль-икътисадый үсешнең гамәлдәге трендларын анализлау шундый нәтижә ясарга мөмкинлек бирә: җирлектә исәпләнгән вакытка юл хәрәкәте параметрларында сизелерлек үзгәрешләр фаразланмый, юл чөлтәренә тыгызлыгы сизелерлек үзгәрмәчәк.

2.6 юл хәрәкәте иминлеге күрсәткечләре фаразы

Статистика буенча, Алабуга районында 2016 елда 2015 ел белән чагыштырганда барлык аварияләр күрсәткечләре кимегән. Әмма 2017 елда 2016 ел белән чагыштырганда барлык күрсәткечләр арткан.

Әмма киләчәктә Алабуга районында юл-транспорт вазгыятендә һәм социаль-икътисадый өлкәдә фаразлана торган үзгәрешләргә бәйле рәвештә юл хәрәкәте иминлеге дәрәжәсе түбәнәю ихтималы бар.:

- автомобильләштерү дәрәжәсенә артуы;
- миграция хезмәт корреспонденцияләре исәбенә халыкның мобильлеген арттыру;
- район автомобиль юлларында транзит трафигын арттыру;
- район территориясә аша узучы региональ һәм федераль магистральләр аша йөк транспорты хәрәкәте интенсивлыгының артуы;
- юл хәрәкәтендә катнашучыларның: автомобильчеләрнең, җәяүлеләрнең, велосипедчыларның юл хәрәкәте кагыйдәләрен массакүләм санга сукмаулары;
- район юл чөлтәренә озынлыгын һәм тыгызлыгын арттыру;
- автомобиль юлларының торышы канәгатьләнерлек түгел: өслекнең норматив булмаган торышы, билгеләрнең булмавы, кышкы карап тотуның кимчелекләре;
- юл хуҗалыгының техник дәрәжәсә җитәрлек түгел;
- юл хәрәкәтен оештыруның техник чараларының камил булмавы.

Вакыйгаларның тискәре үсешенә юл куймас өчен карала торган муниципаль берәмлекнең юл чөлтәрендә иминлек дәрәжәсен арттыруга юнәлдерелгән чаралар комплексын гамәлгә ашыру зарур. Әлеге чаралар комплексына түбәндәге компонентлар керергә тиеш.:

- Алабуга районының гомуми файдаланудагы автомобиль юлларында юл хәрәкәте иминлеген тәмин итүнең заманча системасын булдыру;

- халык арасында, шул исәптән балигъ булмаганнар арасында хокукий аңны күтәрү һәм хәвефле тәртипне кискәтү;

- юл хәрәкәтен оештыруның комплекслы схемаларын һәм проектларын эшләү һәм алар күздә тоткан чараларны гамәлгә ашыру исәбенә юл хәрәкәтен оештыру дәрәжәсен күтәрү.

Юл-транспорт һәлакәтләре һәм зыян күрүчеләр санын киметүгә, шулай ук муниципаль берәмлек территориясендә аварияләр дәрәжәсен киметү буенча чаралар күрүгә уңай динамиканы иһәпкә алып, аварияләрнең төп күрсәткечләренең киләчәктә дә кимүен фаразларга мөмкин.

2.7 транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә һәм халык сәламәтлегенә тискәре йогынтысы фаразы

Транспортның әйләнә-тирә мохиткә зарарлы йогынтысын киметү өлкәсендә транспорт инфраструктурасының бурычлары булып:

транспортның барлык төрләрендәге йогынтылар, ташлаулар һәм ташлаулар күләмен, калдыklar санын киметү исәбенә транспортның кеше сәламәтлегенә зарарлы йогынтысын киметү;

- транспорт чараларының экологик чиста ягулык төрләренә күчүен мотивацияләү.

Транспортның әйләнә-тирә мохиткә зарарлы йогынтысын киметү һәм килеп чыга торган зыянын киметү өчен:

транспорт чараларының экологик хәвефсез төрләрен куллану исәбенә транспортның һава һәм су мохитенә һәм кеше сәламәтлегенә зарарлы йогынтысын киметү;

- ягулык-энергетика ресурстарының альтернатив чыганаclarында (нефтьтән түгел) эшләүче транспорт чараларынан файдалануны стимуллаштырырга.

Автотранспорт чараларының санын арттыру һәм автомобиль юлларында хәрәкәт интенсивлығын арттыру шартларында әйләнә-тирә мохиткә транспорт-юл комплексының тискәре йогынтысын киметү өчен түбәндәге чараларны гамәлгә ашыру күздә тотыла:

- гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын карап тотуның, бигрәк тә кышкы чорда, бозлавык материалларына каршы тискәре йогынтыны киметергә мөмкинлек бирә торган яңа ысулларын эшләү һәм гамәлгә кертү;

- автомобиль юлларын әйләнә-тирә мохитне зарарлы йогынтылардан саклау чаралары белән төзекләндерү, тавыш йогынтысын киметү һәм янәшәдәге территорияләрне пычрату өчен автомагистральләр буйлап ясалма һәм үсемлек киртәләрен куллануны да кертәп.

Тулаем алганда, транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә һәм халык сәламәтлегенә тискәре йогынтысын иң элек экологик чистарак транспорт чараларын һәм транспорт инфраструктурасын төзекләндерү материалларын куллануга күчү исәбенә киметү фаразлана.

3. Транспорт инфраструктурасын үстерүнең принципиаль вариантлары һәм аларны транспорт инфраструктурасын үстерүнең максатчан күрсәткечләре (индикаторлары) буенча эреләндереп бәяләү, алга таба тәкъдим ителгәннәрне сайлап алу вариантыны гамәлгә ашыру

Татарстан Республикасы һәм Алабуга муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш стратегияләрен территорияль планлаштыру документында социаль-икътисадый үсешнең өч төп сценарие карала.

Төп сценарий икътисадның тотрыклы, планлы үсешен, район өчен уңай үсеш темпларын күздә тотта. Тулаем территорияль продуктның (ВТП) 2015 елдан 2030 елга кадәр үсешенен тупланган темпы уңайлы дөньякүләм икътисадый хәл фонында 1,7 тапкырга арту белән фаразлана. Житештерү-сәнәгать тибындагы «Алабуга» махсус икътисадый зонасын үстерү исәбенә предприятиеләр хезмәткәрләре саны 2015 елдан 2030 елга кадәр 15% ка артчак. Халык саны шулай ук Тотрыклы үсәчәк. Житештерүчәнлек 2015 елга карата 2030 елда 1,85 тапкырга артчак. Инновацион житештерү өлеше 2030 елда 5,7% тан 15% ка кадәр артчак. Тулаем эчке продуктта кече һәм урта бизнес өлеше 2030 елга 0,9% ка артчак, ә кече һәм урта бизнес предприятиеләрендә эшләүчеләр саны барлык предприятиеләрдә эшләүчеләрнең гомуми күләмендә 2030 елга 5% ка артчак дип фаразлана. Халыкны торак белән тәмин итү уртача темплар белән үсә, һәм 2030 елга күрсәткеч 1 кешегә 30,1 кв.м торак тәшкил итәчәк.

Туристлар агымы арта, еллык динамика 5 – 6% ка арта, районның бизнес өчен инвестицияләр жәлеп итүчәнлеген арта. Районның икътисадый үз-үзен тәмин итү дәрәжәсе 0,55 тән 0,81% ка кадәр үсеш белән фаразлана. Тулаем алганда, үсешнең база сценарие барлык куелган бурычларны һәм инвестиция проектларын гамәлгә ашыруны күздә тотта.

Оптимистик сценарий дөньякүләм икътисадый хәлнең яхшыру тенденцияләренә нигезләнә, Алабуга шәһәре икътисадының динамикалы үсеш белән характерлана.

Тулай территорияль продукт югарырак темплар белән үсә, 2030 елда тупланган үсеш темпы 2015 елга карата 1,9% тәшкил итәчәк. Сәнәгать, авыл хужалыгы актив үсә, торак төзелешне интенсив алып барыла. Халыкның тормыш сыйфаты яхшыра.

Системалы рәвештә спорт белән шөгыльләнүче халыкның дәрәжәсе елдан – ел 3-4% ка арта һәм 2030 елга 56% ка житә. Халыкның керемнәре 2030 елга 2,3 тапкырга артчак. Бюджет керемнәре арта, муниципаль берәмлекнең инфраструктурасы яңартыла, бу туризм үсешенә ярдәм итә. Туристлар агымы 2030 елга 3,4 тапкырга арта. «Алабуга» махсус икътисадый зонасы үсешен давам итә, предприятиеләр саны һәм хезмәткәрләр саны арта, кече һәм урта производстволар үсә. Тулаем эчке продуктта кече һәм урта бизнес өлеше 2030 елга 35 % ка житә, әмма икътисадның төп хәрәкәт итүче көче булып эшкәртү сәнәгатенең эре предприятиеләре кала.

Инерцияле сценарий дөнья икътисадының тышкы факторларының сизелерлек йогынтысын күздә тотта, муниципаль берәмлекнең икътисадый үсеш темплары югары түгел. Тулай территорияль продукт үсә, ләкин шактый түбән темплар белән. Предприятиеләр кыенлыктар кичерүен давам итә. Чит ил чималы белән бәйлә кайбер производстволарның ябылуы ихтимал. Эчке тулаем продуктта кече һәм урта бизнес өлеше кими. Эшсезлек дәрәжәсе югары дәрәжәдә, һәм 2020 елдан гына кимү фаразлана. Районның үз-үзен тәмин итү дәрәжәсе түбән. Муниципаль программаларны тулы күләмдә гамәлгә ашыру өчен бюджетның үз акчалары житми. Әмма туризм үсеш давам итә, туристлар агымы 2030 елга шәһәрнең инде барлыкка килгән тотрыклы бренды ярдәмендә 1,8 тапкырга артчак. Инвестиция керемнәре күләме кими. Татарстан Республикасының гомуми күләмендә инвестицияләр өлеше якынча 5 % дәрәжәсендә саклана, «Алабуга»СПТ МИЗ үсеш нәтижәсендә 2030 елга 5,7% ка кадәр арту күзәтелә.

4. Транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча транспорт инфраструктурасын үстерү вариантын гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган чаралар (инвестиция проектлары) исемлеген, транспорт объектларының техник-икътисадый параметрлары, чараларны (инвестиция проектларын)гамәлгә ашыру чиратлыгы

4.1 транспорт төрлөре буенча транспорт инфраструктурасын үстерү гамәлләре

Тимер юл, һава һәм су транспорты буенча транспорт инфраструктурасын үстерү чаралары жирле бюджет акчаларының житәрлек булмавы һәм әлеге юнәлешләрне үстерү перспективаларының булмавы сәбәпле планлаштырылмый

4.2 гомуми файдаланудагы транспортны үстерү, транспорт-күчеп утыру узелларын булдыру гамәлләре

Халыкка гомуми файдаланудагы автомобиль пассажир транспортында хезмәт күрсәтүнең гамәлдәге системасы хәзерге вакытта тулаем алганда Иске Юраш муниципаль берәмлеге халкының транспорт хезмәтләренә булган ихтыяжын канәгатьләндерә.

Автомобильләшү дәрәжәсе арту шартларында жәмәгать транспортының әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынтысын киметү өчен хәрәкәт итүче составның ягулыкның альтернатив төрләренә күчүе кирәк. Хәзерге вакытта «автомобиль, тимер юл, диңгез, елга, авиация транспорты һәм махсус билгеләнештәге техника буенча аерым ярдәмче программаларга бүлөп, газ-мотор техникасын гамәлгә кертү» дәүләт программасы эшләнде, аның кысаларында Югары экологик күрсәткечләргә ия транспорт техникасын өстенлекле файдалануга икътисадый стимул бирү планлаштырыла.

Табигатьтән тикшерүләр күрсәткәнчә, тикшерелә торган муниципаль берәмлек территориясендә жәмәгать транспортының бер тукталышын төзекләндерү буенча комплекслы чаралар үткәргә кирәк. 4 нче таблицада Иске Юраш муниципаль берәмлеге территориясендәге тукталыш пункттын норматив хәлгә китерү чаралары исемлеге китерелгән.

4 нче Таблица-Иске Юраш муниципаль берәмлеге территориясендәге тукталыш пункттын норматив хәлгә китерү чаралары.

№ т/т	Чара	Тукталыш
1	«Автобус яки троллейбус тукталу урыны " 5.16 билгесен урнаштыру	Иске Юраш т. п. тукталыш пункты
2	Тукталыш майданчыгын төзү	
3	Утырту майданчыгын төзү	
4	Автобус павильонын урнаштыру	
5	Тышкы электр яктырту линияләрен төзү	
6	Тукталыш пункты белән берләштерелгән жәяүлеләр кичүен оештыру	

Тукталыш пунктларын төзекләндерү чаралары «гомуми файдаланудагы автомобиль юллары " ГОСТ Р 52766-2007 нигезендә үткәрелергә тиеш. Төзекләндерү элементлары. Гомуми таләпләр".

Жәмәгать транспорты тукталышларын төзекләндерү һәм хәрәкәт итүче составны алыштыру чараларын үткәргәндә инвалидларның юл хужалыгы объектларына керүен тәмин итү чараларын проектлау буенча Методик тәкъдимнәрне (ОДМ 218.2.007–2011), шулай ук РФ Транспорт министрлыгының «пассажирлар өчен юл йөрү шартларын тәмин итү тәртибен раслау турында»2015 елның 1 декабрендәге 347 номерлы боерыгы таләпләрен исәпкә алырга кирәк.автомобиль транспорты һәм шәһәр жир өсте электр транспорты транспорт чаралары,

автовокзаллар, автостанциялар һәм күрсәтелә торган хезмәтләр, шулай ук аларга кирәкле ярдәм күрсәтү инвалидларын".

4.3.Бердәм парковка пространствосын үстерүне дә кертеп, жиңел автомобиль транспорты өчен инфраструктураны үстерү гамәлләре

Хәзерге вакытта Иске Юраш муниципаль берәмлеге территориясендә жиңел автомобиль транспорты өчен транспорт инфраструктурасы объектларының күп өлеше региональ һәм жирле әһәмияттәге юлларда урнаша.

Жирлекнең генераль планы проектында юл сервисы объектларын төзү каралмаган.

Проектлауның сайланган варианты кысаларында жиңел автомобиль транспорты өчен инфраструктураны үстерүнең төп юнәлеше булып бердәм парковка пространствосын булдыру һәм нәтижәле эшләве тора. Шул ук вакытта парковка пространствосы дефициты бетерелергә тиеш.

Иске Юраш авылында машина кую урыннарына кытлык ачыкланды. Машина кую урыннарында ачыкланган кытлыкны бетерү максатларында 6 машина урыны күләмендә ТСНҮ вакытлыча саклау өчен урыннар оештыру планлаштырыла.

4.4 жәяүлеләр һәм велосипедта йөрү инфраструктурасын үстерү чаралары

Иске Юраш авыл жирлеге территориясендә жәяүлеләр һәм велосипедта йөрү инфраструктурасын үстерү чаралары жирле бюджет акчалары житмәү сәбәпле планлаштырылмый.

4.5 йөк транспорты, Коммуналь һәм юл хезмәтләренең транспорт чаралары өчен инфраструктураны үстерү чаралары

Алабуга муниципаль районының стратегик планлаштыру документларында Иске Юраш авыл жирлегенең агросәнәгать комплексы объектларына керү юлларын төзү рәвешендә жирле әһәмияттәге автомобиль юллары челтәрендә йөк транспорты өчен инфраструктураны үстерү чаралары каралган. Каралган чаралар АПК эшчәнлеге калдыкларын ташуның иминлеген һәм экологик яктан чиста булуын тәэмин итәчәк.

Әлеге чаралар әлеге ПКРТИНЫҢ «жирлек юллары челтәрен үстерү буенча 4.6 чаралар» бүлеген кысаларында тасвирланды.

4.6 жирлек юллары челтәрен үстерү чаралары

Жирлек юллары челтәрен үстерү максатларында юлларны ремонтлау һәм карап тоту чаралары планлаштырыла.

Юл хәрәкәте иминлеген арттыру максатларында бу юнәлештә юл хәрәкәтен оештыруның нәтижәлелеген арттыру буенча комплекслы чара гамәлгә ашырылырга тиеш. :

юлларның аерым участокларында яисә төрле зоналарда транспорт чаралары хәрәкәтенең кыска режимына;

- транспорт чараларының аерым территорияләргә керүен чикләү;

- хәрәкәткә комачаулыкларны һәм гамәлдәге юл шартлары тудыра торган куркынычлык факторларын (конфликтлы ситуацияләрне) бетерү;

- балаларның белем бирү оешмаларына куркынычсыз хәрәкәт итү маршрутларын тәэмин итү;

- юл хэрэгтө кагыйдэлэрэн бозу очракларын автомат режимда эшлэүче фото-һәм видео теркэү чараларын урнаштыру.

Шулай ук юл хэрэгтө мониторингы системасын оештыру, транспорт агымнары детекторларын урнаштыру, ОДД буенча документлар жыюны һәм саклауны оештыру, мәгълүматлар базасын булдыру һәм алып бару принциплары, мәгълүматка керү шартлары, аны актуальләштерү ешлыгы мәсьәләләре хәл ителергә тиеш.

Әлеге чараларны детальләштерү «юл хэрэгтөн оештыру проектларын һәм схемаларын эзерләү кагыйдэлэрэн раслау турында»РФ транспорт Министрлыгының 2015 елның 17 мартындагы 43 номерлы боерыгы белән регламентланган юл хэрэгтөн оештыру проектларын һәм схемаларын эшлэү юлы белән гамәлгә ашырыла.

Иске Юраш авыл жирлегә территориясендә автомобиль юлларын үстерү чаралары Генераль план нигезендә 5 нче таблицада күрсәтелгән

5 нче Таблица–Алабуга муниципаль районын территорияль планлаштыру схемасы составында Иске Юраш авыл жирлегә территориясендә автомобиль юлларын үстерү гамәлләре Исемлеге

по т/п	Исем	Жирлекләр	Финанслау чыганагы	Эш төрлөрө	Категория	Гамәлгә ашыру этаплары					
						Беренче чират			Хисап срогы		
						2019-2022 еллар	озынлыгы, км	Сумма, мең сум	2023-2035 еллар	озынлыгы, км	Сумма, мең сум
Региональ әһәмияттәге чаралар											
1	Морт-Сосновый Юраш	Иске Юраш		төзелеш	IV	+	1,9				
Жирле әһәмияттәге чаралар											
2	Иске Юраш авылында жәүлеләр күперен ремонтлау	Иске Юраш	Жирле бюджет	төзәтү	V	2019		25,0			
3	Иске Юраш авылында жәүлеләр күперен ремонтлау	Иске Юраш	Жирле бюджет	төзәтү		2020		30,0			
4	Юл билгеләрен эзерләү һәм урнаштыру	Иске Юраш	Жирле бюджет	төзелеш		2021-2022	-	60,8			
5	Вак таш сатып алу һәм китерү	Иске Юраш	Жирле бюджет	төзелеш					2023		30,0

5. Гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган вариантның транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү чараларын (инвестиция проектларын) финанслау күләмнәрэн һәм чыганаclarын бәяләү транспорт инфраструктурасын үстерү

Конкрет объекттагы чаралар исемлеге проект-смета документациясен эшлэгәннән соң детальләштерелә. Чараларның бәясе, инде уздырылган шундый ук чараларның бәясенә нигезләнеп, якынча билгеләнгән.

Программа чараларын гамэлгэ ашыру Иске Юраш муниципаль берәмлеге бюджеты акчалары исәбеннән һәм өстәмә финанслау чыганаclarын жәлеп итеп гамэлгэ ашырыла. ПКРТИ составына керә торган чараларны финанслауның еллык күләмнәре Чираттагы финанс елына Иске Юраш авыл жирлеге бюджетын эшлэгәндә билгеләнә.

Программаны гамэлгэ ашыру өчен исәпләнгән срокка кирәкле финанс чараларының гомуми күләме 52.658, 3 мең сум тәшкил итә.

Программаны гамэлгэ ашыру чыгымнары турында мәгълүмат 6 нчы таблицада бирелгән.

6 нчы Таблица-күлөмнөрнө һәм чыганаclarны бәяләү чараларны финанслау

№ п/п	Чараның исеме	Финанслау күләме, мең сум.											Финанслау чыганагы
		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029-2035	
		Максат: Иске Юраш муниципаль берәмлеге халкы өчен күрсәтелә торган транспорт комплексы хезмәтләреннән югары дәрәжәдә файдалана алуны һәм сыйфатны тәмин итә торган заманча, нәтижәле һәм имин транспорт инфраструктурасын үстерү.											
		Бурьч: транспорт хезмәте күрсәтүнең нәтижәлелеген һәм сыйфатын күтәрү											
1	«Морты-Сосновый Юраш»региональ әһәмияттәге автомобиль юлын төзү		40 000,0										Төбәк бюджеты
2	Иске Юраш авылында жәяүлеләр күперен ремонтлау	25,0						30,0					Иске Юраш авыл жирлеге бюджеты
3	Иске Юраш авылында жәяүлеләр күперен ремонтлау		30,0				30,0						Иске Юраш авыл жирлеге бюджеты
4	Янгын сүндерү өчен су алу майданчыгын төзү												Иске Юраш авыл жирлеге бюджеты
5	Юл билгеләрен әзерләү һәм урнаштыру			30,8									Иске Юраш авыл жирлеге бюджеты
6	Вак таш сатып алу һәм китерү				30,0	30,0			30,0	30,0	30,0	90,0	Иске Юраш авыл жирлеге бюджеты
7	Иске Юраш авылы, Мәктәп ур. (асфальт)												Жирле бюджет
8	Иске Юраш авылы, Базар ур. (асфальт)	2 452,5											Төбәк бюджеты
9	Иске Юраш авылы, М. Жәлил ур. (юлга асфальт салу)		2 300,0										Төбәк бюджеты
10	Иске Юраш авылы, М. Жәлил ур. (юлга асфальт салу)			2 400,0									Төбәк бюджеты
11	Иске Юраш авылы, М. Жәлил ур. (юлга асфальт салу)				2 400,0								Төбәк бюджеты
12	Иске Юраш авылы, Яшьләр ур. (юлларны асфальтлау)					2 600,0							Төбәк бюджеты
13	Иске Юраш авылы, Сәйдәшев ур. (юлга асфальт салу)												Төбәк бюджеты

14	Иске Юраш авылы, Базар ур. (юлга асфальт салу)												Төбәк бюджеты
15	Иске Юраш авылы, Бишбалт ур. (юлга асфальт салу)												Төбәк бюджеты
16	Сосновый Юраш авылы, Тажи Гыйззәт ур. (юлга асфальт салу)												Төбәк бюджеты
17	Иске Юраш авылы, М. Жәлил ур. (юлга асфальт салу)												Төбәк бюджеты
18	Иске Юраш авылы, Тукай ур. (юлга асфальт салу)												Төбәк бюджеты
19	Иске Юраш авылы, Базар ур. (юлга асфальт салу)												Төбәк бюджеты
20	Иске Юраш авылы, М. Жәлил ур. (юлга асфальт салу)												Төбәк бюджеты
Барлығы:		2 477,5	42 330,0	2 430,8	2 430,0	2 630,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	210,0	-
				505,8									Иске Юраш авыл жирлеге бюджеты
				52 152,5									Төбәк бюджеты
Нибары:				52 658,3									

6. Транспорт инфраструктурасын үстерүнең гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган вариантын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чараларның (инвестиция проектларының) нәтижәлелеген бәяләү

Транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү чараларының (инвестиция проектларының) нәтижәлелеген бәяләү Иске Юраш муниципаль берәмлегенең транспорт инфраструктурасын үстерүнең максатчан күрсәткечләрен (индикаторларын) база күрсәткечләре белән чагыштыру нигезендә башкарылды. Төп максатчан күрсәткечләр итеп транспорт инфраструктурасының гамәлдәге торышын характерлаучы күрсәткечләр кабул ителде.

Муниципаль берәмлекнең юл челтәренең торышын яхшыртудан социаль-иқтисадый файда түбәндәгечә чагыла::

- йөрү уңайлылығын һәм уңайлылығын арттыру, юллар челтәренең сыйфат күрсәткечләрен яхшырту исәбенә юл-транспорт һәлакәте куркынычы кимү;

хәрәкәтнең уртача тизлеген арттыру исәбенә вакытны экономияләү;

- гражданнар өчен дә, муниципаль берәмлек предприятиеләре һәм оешмалары өчен дә транспорт белән йөртүгә чыгымнарны киметү;

- даими маршрутлар буенча автомобиль транспортында пассажирлар йөрткәндә транспорт хезмәтләреннән файдалану мөмкинлеген тәмин итү һәм аларның сыйфатын яхшырту.

Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү аны үтәү йомгаклары буенча хисап чорында һәм гомумән – программаны гамәлгә ашыру тәмамланганнан соң башкарыла. Бәяләү критерийлары: нәтижәлелек, нәтижәлелек, финанс яктан үтәлеш.

Нәтижәлелек программаны гамәлгә ашыру барышында ирешелгән нәтижәләр һәм аны гамәлгә ашыруга бәйле финанс чыгымнары нисбәтен чагылдыра. Нәтижәлелек программаның максатчан күрсәткечләренең планлы күрсәткечләренә ирешү дәрәжәсен чагылдыра. Финанс үтәлеше программаны гамәлгә ашыруга бәйле факттагы финанс чыгымнары һәм чираттагы финанс елына расланган ассигнованиеләр нисбәтен чагылдыра.

Иске Юраш муниципаль берәмлеге ПКРТИ чараларына Характеристика 7 нче таблицада китерелде.

8 нче таблицада Иске Юраш муниципаль берәмлегенең транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү һәм реконструкцияләү буенча ПКРТИ чараларын гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү өчен төп максатчан күрсәткечләрнең күрсәткечләре күрсәтелгән.

7 нче Таблица – Иске Юраш муниципаль берәмлеге ПКРТИ чараларына
Характеристика

№ п/п	Чараның исеме	Социаль-иқтисады файда	Шәһәр төзелешен проектлау нормативларына туры килү
Максат: Иске Юраш муниципаль берәмлеге халкы өчен күрсәтелә торган транспорт комплексы хезмәтләреннән югары дәрәжәдә файдалана алуны һәм сыйфатны тәмин итә торган заманча, нәтижәле һәм имин транспорт инфраструктурасын үстерү.			
Бурыч: транспорт хезмәте күрсәтүнең нәтижәлелеген һәм сыйфатын күтәрү			
Автомобиль транспорты			
1	Автомобиль юллары төзү	Халыкка хезмәт күрсәтүнең сыйфатын яхшырту	Ярашлылык
2	Жәмәгать транспорты тукталышларын норматив хәлгә китерү	Пассажирлар йөртү хезмәтләрен күрсәтү сыйфатын яхшырту	Ярашлылык
3	Транспорт чараларын вакытлыча саклау урыннарын оештыру	Мәдәният һәм мәгариф объектларыннан файдалану мөмкинлеген арттыру	Ярашлылык

8 нче Таблица-Иске Юраш муниципаль берәмлеге транспорт инфраструктурасының ПКРТИ чараларын гамәлгә ашыру нәтижәлелеген бәяләү өчен төп максатчан күрсәткечләрнең әһәмияте

Күрсәткеч исеме	Үлчәү берәмлеге	Күрсәткечнең әһәмияте, шул исәптән:										
		2018 ел (нигез)	2019 ел	2020 ел	2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел	2026 ел	2027 ел	2028-2035 еллар
Пассажирлар йөртү												
Тукталышлар саны	берәмлек	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1

жәмәгәт транспорт маршрутлар ындагы пунктларның норматив халәтендә												
Автомобиль транспорты												
Мәдәният һәм мәгариф объектлары янында вакытлыча парковкалар белән тәмин ителеш дәрәжәсен туры килүе	процент	50	70	90	100	100	100	100	100	100	100	100
Жирле һәм региональ әһәмияткә автомобиль юллары төзү	процент	50	80	100	100	100	100	100	100	100	100	100

7. Транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү өлкәсендә эшчәнлекне институциональ үзгәртеп корулар, хокукий һәм мәгълүмати тәмин итүне камилләштерү буенча тәкъдимнәр

Өлеге эшнең 1 бүлеген эшләү кысаларында Иске Юраш авыл жирлегә территориясендә икътисадый, сәяси, хокукий һәм социаль институтлар системасының эшләү шартларына үткәрелгән анализ хужалык эшчәнлегенә тудырылган формаль һәм формаль булмаган шартларының хужалык итүнең базар шартларына туры килүен күрсәтте. Милек мөнәсәбәтләре гамәлдәге законнар нигезендә жайга салынган: хосусый сектор төзелде; базар тибындагы учреждениеләр һәм оешмалар (коммерция банклары, инвестиция фондлары һ.б.) төзелде; халык хужалыгы белән идарә итү системасында административ рычагларны икътисадый, беренче чиратта бюджет һәм салым рычаглары белән алыштыру уңышлы бара. Эшкуарлык һәм конкуренция үсә, хужалык субъектлары арасында иреккә килешү нигезендә яңа базар структуралары формалаша. Гамәлдәге норматив-хокукий база социаль-икътисадый сәясәтне нәтижәле гамәлгә ашырырга һәм шуның белән һәр өлкәдә дә, комплекста да муниципаль берәмлекнең динамикалы үсешә өчен шартлар тудырырга

мөмкинлек бирэ. Жирле үзидарэ органнары тарафыннан үткэрелэ торган сясэсэ халыкның гамэлдэгэ хакимияткэ ышаныч дэрэжэсен арттыруга һәм, шуның белән бергэ, инвестиция климатын яхшыртуга һәм эшмәкәрлекне активлаштыруга юнәлдерелгән.

Шулай итеп, Иске Юраш авыл жирлеге территориясендә институциональ үзгәртеп корулар үткэрүгә ихтыяж юк. Транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү өлкәсендәгә эшчәнлекне гамәлгә ашырганда үзара бәйләнешләр характерын үзгәрешсез калдыру күздә тотыла.